

Europiečiai norėtų didesnio ES vaidmens apsaugant juos nuo dabartinių saugumo grėsmių. Savo ruožtu Lietuvos gyventojai labiausiai iš visų ES valstybių išskiria saugumą ir gynybą kaip sritis, į kurias Sąjunga turėtų orientuotis, rodo naujausia Eurobarometro apklausa.

„Du trečdaliai europiečių nori didesnio ES vaidmens juos apsaugant. Tai yra aiškus signalas veikti, į kurį mes reaguosime. Europa privalo būti stipresnė, kad jos piliečiai jaustųsi saugesni. Europos Parlamentas užtikrins, kad kiekvienas pateiktas pasiūlymas būtų ryškus ir pakankamai ambicingas ir atitiktų dabartinį rimtą grėsmės Europai lygį. Europa privalo sustiprėti šiandien arba ji rizikuoja būti peržengta rytoj“, – sako Europos Parlamento pirmininkė Roberta Metsola.

Didesnio ES vaidmens apsaugant Sąjungos gyventojus nuo tarptautinių krizių ir saugumo grėsmių norėtų 66 proc. apklaustųjų. Šis požiūris ypač tvirtas tarp jaunesnių respondentų. Švedijoje, daugiausia ES, į šį klausimą teigiamai atsakė 87 proc. apklaustųjų, tuo tarpu Rumunijoje – 47 proc., Lenkijoje – 44 proc. Lietuvoje didesnio ES vaidmens šioje srityje norėtų 71 proc. respondentų.

Beveik trys ketvirtadaliai ES gyventojų (74 proc.) įsitikinę, kad jų šaliai narystė ES buvo naudinga (Lietuvoje – 90 proc.) Europiniu lygiu tai yra didžiausias rodiklis nuo pat Eurobarometro apklausų pradžios 1983 m. Visos ES respondentai kaip pagrindinį argumentą dėl narystės naudos nurodo taikos ir saugumo užtikrinimą (35 proc.), o Lietuvos gyventojai kaip svarbiausias priežastis nurodo ekonomikos auginimą (46 proc.) ir naujas darbo galimybes (42 proc.). Beveik devyni iš dešimties apklaustųjų ES teigė, kad dabartinių globalių iššūkių kontekste ES narės turėtų būti labiau vieningos (Lietuvoje – 94 proc.), o beveik trys iš keturių (76 proc.) – kad ES reikėtų papildomų priemonių laukiantiems iššūkiams (Lietuvoje – 84 proc.).

ES gyventojai nurodo, kad gynyba ir saugumas (36 proc.) bei konkurencingumas, ekonomika ir pramonė (32 proc.) yra pagrindinės sritys, į kurias ES turėtų orientuotis, norėdama sustiprinti savo vaidmenį pasaulyje. Lietuvos gyventojai pirmiausia nurodo tas pačias sritis, tačiau gynybą ir saugumą išskiria labiausia iš visų ES valstybių (56 proc.). Šios temos buvo svarbiausios ir praėjusiame Europos Vadovų Tarybos susitikime, kuriame EP pirmininkė ragino imtis greitesnių veiksmų.

Ekonomikos ir saugumo klausimai taip pat yra svarbiausi, kai kalbama apie temas, kurias europiečiai vertina kaip Europos Parlamento prioritetus. Keturi iš dešimties europiečių mini infliaciją, kylančias kainas ir pragyvenimo išlaidas (43 proc.), toliau – ES gynybą ir saugumą (31 proc.), kovą su skurdu ir socialine atskirtimi (31 proc.), paramą ekonomikai ir naujų darbo vietų kūrimą (29 proc.). Infliacija, augančios kainos ir pragyvenimo išlaidos yra pagrindinis visų amžiaus grupių prioritetas, o didžiausi rezultatai užfiksuoti Portugalijoje (57 proc.), Prancūzijoje (56 proc.), Slovakijoje (56 proc.), Kroatijoje (54 proc.) ir Estijoje (54 proc.).

Kaip parodė ankstesnė EP apklausa, infliacija ir pragyvenimo išlaidos jau suvaidino svarbų vaidmenį kaip varomoji jėga per paskutinius Europos Parlamento rinkimus, o ekonominė padėtis ir toliau kelia didelį susirūpinimą daugeliui europiečių. Trečdalis mano, kad jų gyvenimo lygis per ateinančius penkerius metus nukris, o tai yra septyniais punktais daugiau nei 2024 m. vasarą. Lietuvoje 26 proc. apklaustųjų tikisi, kad per penkerius metus jų gyvenimo lygis pagerės, 48 proc. – nesikeis, o 22 proc. teigia, kad pablogės.

Kaip rodo istorinės tendencijos, krizės metu piliečiai laukia ES ryžtingų veiksmų ir sprendimų. Šiuo metu 50 proc. europiečių teigiamai vertina ES (Lietuvoje – 60 proc.). Per pastarąjį dešimtmetį šis rodiklis buvo didesnis tik kartą – 2022 m. pavasarį, po Rusijos invazijos į Ukrainą pradžios, kai siekė 52 proc. Europos Parlamentą teigiamai vertina 41 proc. ES gyventojų (Lietuvoje – 31 proc.). Praėjus keliems mėnesiams po naujos kadencijos pradžios, daugiau nei šeši iš dešimties (62 proc.) ES gyventojų norėtų, kad Europos Parlamentas atliktų svarbesnį vaidmenį, o tai yra šešiais procentiniais punktais daugiau nei 2024 m. pavasarį (Lietuvoje – 67 proc.). Paklausti, kokias vertybes savo veikloje pirmiausia turėtų ginti Europos Parlamentas, Lietuvos gyventojai dažniausiai tarp visų ES valstybių (62 proc.) nurodė, kad taiką.

Eurobarometro žiemos apklausa buvo atlikta sausio 9-vasario 4 dienomis 27-iose ES valstybėse.

Apklausa atlikta tiesioginiu būdu, išskyrus Čekijoje, Danijoje, Suomijoje, Maltoje, Nyderlanduose ir Švedijoje, kur naudoti ir interviu vaizdo ryšiu. Iš viso buvo apklausti 26354 respondentai, o bendri ES rezultatai apskaičiuoti pagal kiekvienos šalies gyventojų skaičių.

